

**Stichting Dudok Architectuur Centrum
Dudokpark 1
1217 JE HILVERSUM**

Jaarrekening 2023

**Stichting Dudok Architectuur Centrum
Dudokpark 1
1217 JE HILVERSUM**

Jaarrekening 2023

INHOUDSOPGAVE	Pagina
1. Rapport	
1.1 Opdracht	3
1.2 Algemeen	4
1.3 Resultaatvergelijking	5
2. Bestuursverslag	
2.1 Bestuursverslag 2023	7
3. Jaarrekening	
3.1 Balans per 31 december 2023	9
3.2 Staat van baten en lasten over 2023	11
3.3 Kasstroomoverzicht over 2023	12
3.4 Toelichting op de jaarrekening	13
3.5 Toelichting op de balans	16
3.6 Toelichting op de staat van baten en lasten	20
4. Overige gegevens	
4.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
5. Bijlagen	
5.1 Begroting en realisatie 2023	
5.2 Afrekening programmasubsidies 2022 / 2023	
5.3 Jaarverslag bestuur over 2023	

1. RAPPORT

Aan het bestuur van
Stichting Dudok Architectuur Centrum
Dudokpark 1
1217 JE HILVERSUM

Koninginneweg 32
1217 LA Hilversum
Tel. 035 720 08 23

KvK: 67543197
BTW: 8570.65.233.B01
Bank: NL94KNAB0255744145

info@vrieling-co.nl
www.vrieling-co.nl

Hilversum, 14 november 2024

Betreft: jaarrekening 2023

Geacht bestuur,

Hiermede brengen wij u verslag uit van onze werkzaamheden omtrent de jaarrekening 2023 van uw stichting.

1.1 Opdracht

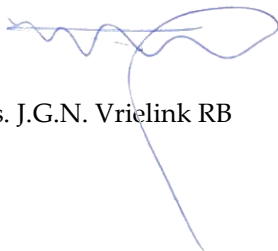
Opdracht

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Dudok Architectuur Centrum te Hilversum opgesteld, op basis van de door u verstrekte informatie. Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Door de externe accountant is de jaarrekening gecontroleerd en is een controleverklaring verstrekt.

De jaarrekening is met het jaarverslag van het bestuur en de controleverklaring afgegeven door de externe accountant toegevoegd aan dit rapport over het boekjaar 2023.

Wij vertrouwen hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
VRIELINK & CO Belastingadviseurs

drs. J.G.N. Vrieling RB

1.2 Algemeen

Oprichting

Blijkens de akte d.d. 30 oktober 2015 werd Stichting Dudok Architectuur Centrum per genoemde datum opgericht.

Doelstelling

De doelstelling van Stichting Dudok Architectuur Centrum wordt in artikel 2 van de statuten als volgt omschreven:

Aandacht vestigen op het belang en de betekenis van de architectuur en stedenbouw van architect Dudok en een onafhankelijk podium en platform bieden voor (inter)nationale en lokale ontwikkelingen op het gebied van architectuur, stedenbouw en ruimtelijk cultureel erfgoed.

Bestuur

Het bestuur van de stichting is als volgt samengesteld:

I.B.S. van Koningsbruggen (voorzitter)

D.R. Duchhart (penningmeester)

R. Veenstra (algemeen)

K. van Kampen (algemeen)

Directie

De directie van de stichting wordt gevoerd door:

De heer L.M. Jonker

1.3 Resultaatvergelijking

Ter analyse van het resultaat van de stichting verstrekken wij u de onderstaande opstelling, welke is gebaseerd op de staat van baten en lasten.

	2023		2022	
	€	%	€	%
Baten	315.389	100,0%	346.750	100,0%
Inkoopwaarde van de baten	6.784	2,2%	8.512	2,5%
Netto baten	308.605	97,8%	338.238	97,5%
Lonen en salarissen	102.790	32,6%	73.475	21,2%
Sociale lasten	16.013	5,1%	11.159	3,2%
Pensioenlasten	10.097	3,2%	5.074	1,5%
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.446	1,4%	4.783	1,4%
Overige personeelskosten	3.106	1,0%	7.686	2,2%
Huisvestingskosten	65.962	20,9%	56.457	16,3%
Exploitatiekosten	108.640	34,5%	134.211	38,7%
Verkoopkosten	28.309	9,0%	10.550	3,0%
Kantoorkosten	4.234	1,3%	3.222	0,9%
Algemene kosten	12.724	4,0%	14.590	4,2%
Som der lasten	356.321	113,0%	321.207	92,6%
Som van baten en lasten	-47.716	-15,2%	17.031	4,9%
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.616	-0,5%	-1.268	-0,4%
Som der financiële baten en lasten	-1.616	-0,5%	-1.268	-0,4%
Resultaat	-49.332	-15,7%	15.763	4,5%

1.3 Resultaatvergelijking

Het resultaat 2023 is ten opzichte van 2022 gedaald met € 65.095. De ontwikkeling van het resultaat 2023 ten opzichte van 2022 kan als volgt worden weergegeven:

	€	€
Het resultaat is gunstig beïnvloed door:		
<i>Daling van:</i>		
Inkoopwaarde van de baten	1.728	
Afschrijvingen materiële vaste activa	337	
Overige personeelskosten	4.580	
Exploitatiekosten	25.571	
Algemene kosten	1.866	
	<hr/>	34.082
Het resultaat is ongunstig beïnvloed door:		
<i>Daling van:</i>		
Baten	31.361	
<i>Stijging van:</i>		
Lonen en salarissen	29.315	
Sociale lasten	4.854	
Pensioenlasten	5.023	
Huisvestingskosten	9.505	
Verkoopkosten	17.759	
Kantoorkosten	1.012	
Rentelasten en soortgelijke kosten	348	
	<hr/>	99.177
Daling resultaat		<hr/> <hr/> <u>65.095</u>

2.1 Bestuursverslag 2023

Algemeen

Het jaarverslag van het bestuur is als bijlage bij de jaarrekening opgenomen.

Door ondertekening van dit rapport bevestigen het bestuur en de directie van de stichting de juistheid en volledigheid van de in dit rapport en de bijlagen opgenomen gegevens.

Hilversum, _____

Het bestuur:

I.B.S. van Koningsbruggen (voorzitter)

D.R. Duchhart (penningmeester)

K. van Kampen (algemeen)

R. Veenstra (algemeen)

De directie:

De heer L.M. Jonker

3. JAARREKENING

3.1 Balans per 31 december 2023

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2023		31 december 2022	
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Inventaris	<u>3.800</u>		<u>8.246</u>	
		3.800		8.246
Vlottende activa				
<i>Voorraden</i>				
Gereed product en handelsgoederen	<u>20.540</u>		<u>24.116</u>	
		20.540		24.116
<i>Vorderingen</i>				
Handelsdebiteuren	1.395		7.939	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.264		32.438	
Overlopende activa	<u>3.830</u>		<u>2.218</u>	
		53.489		42.595
<i>Liquide middelen</i>		95.232		169.765
Totaal activazijde		<u><u>173.061</u></u>		<u><u>244.722</u></u>

3.1 Balans per 31 december 2023

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	9.697		50.029	
Bestemmingsreserve personeel	15.763		15.763	
Bestemmingsreserve modernisering	<u>41.000</u>		<u>50.000</u>	
		66.460		115.792
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	94.333		72.364	
Overlopende passiva	<u>12.268</u>		<u>56.566</u>	
		106.601		128.930
Totaal passivazijde		<u><u>173.061</u></u>		<u><u>244.722</u></u>

3.2 Staat van baten en lasten over 2023

	2023		2022	
	€	€	€	€
Baten		315.389		346.750
Inkoopwaarde van de baten		6.784		8.512
Netto baten		<u>308.605</u>		<u>338.238</u>
Lonen en salarissen	102.790		73.475	
Sociale lasten	16.013		11.159	
Pensioenlasten	10.097		5.074	
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.446		4.783	
Overige personeelskosten	3.106		7.686	
Huisvestingskosten	65.962		56.457	
Exploitatiekosten	108.640		134.211	
Verkoopkosten	28.309		10.550	
Kantoorkosten	4.234		3.222	
Algemene kosten	12.724		14.590	
Som der lasten		<u>356.321</u>		<u>321.207</u>
Saldo van baten en lasten		<u>-47.716</u>		<u>17.031</u>
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.616		-1.268	
Som der financiële baten en lasten		<u>-1.616</u>		<u>-1.268</u>
Resultaat		<u><u>-49.332</u></u>		<u><u>15.763</u></u>
Resultaatbestemming				
Ten laste van de algemene reserve		40.332-		-
Ten gunste van de bestemmingsreserve personeel		-		5.763
Ten laste van de bestemmingsreserve modernisering		9.000-		-
Ten gunste van de bestemmingsreserve modernisering		-		10.000
		<u><u>-49.332</u></u>		<u><u>15.763</u></u>

3.3 Kasstroomoverzicht over 2023

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		-47.716		17.031
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	4.446		4.783	
		4.446		4.783
Verandering in werkkapitaal:				
Voorraden	3.576		2.053	
Vorderingen	-10.894		-14.369	
Kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	-22.329		30.105	
		-29.647		17.789
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-72.917		39.603
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.616		-1.268	
		-1.616		-1.268
Kasstroom uit operationele activiteiten		-74.533		38.335
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-		-1.255	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-		-1.255
Mutatie geldmiddelen		<u>-74.533</u>		<u>37.080</u>
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		169.765		132.685
Mutatie geldmiddelen		-74.533		37.080
Stand per 31 december		<u>95.232</u>		<u>169.765</u>

3.4 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Dudok Architectuur Centrum, statutair gevestigd te Hilversum, bestaan voornamelijk uit:

- Aandacht vestigen op het belang en de betekenis van de architectuur en stedenbouw van architect Dudok en een onafhankelijk podium en platform bieden voor (inter)nationale en lokale ontwikkelingen op het gebied van architectuur, stedenbouw en ruimtelijk cultureel erfgoed.

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan de Dudokpark 1 te Hilversum.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Dudok Architectuur Centrum, statutair gevestigd te Hilversum is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 64454649.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelselwijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

3.4 Toelichting op de jaarrekening

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van Stichting Dudok Architectuur Centrum binnen haar doelstellingen. Door het bestuur kunnen bestemmingsreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifieke bestemming.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Algemeen

In de baten zijn begrepen de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de toegezegde

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.4 Toelichting op de jaarrekening

Subsidies

Subsidies worden conform de subsidietoezegging als opbrengst verantwoord in het jaar waar op ze betrekking hebben. Hierbij wordt rekening gehouden met de door de subsidieverstrekker gestelde voorwaarden.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Pensioenen

De stichting heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en betaalt de stichting verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik afgeschreven over de geschatte economische levensduur / verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN VOOR OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

3.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	<u>Inventaris</u>
	€
Aanschafwaarde	24.841
Cumulatieve afschrijvingen	-16.595
Boekwaarde per 1 januari	<u>8.246</u>
Afschrijvingen	-4.446
Mutaties 2023	<u>-4.446</u>
Aanschafwaarde	24.841
Cumulatieve afschrijvingen	-21.041
Boekwaarde per 31 december	<u>3.800</u>
Afschrijvingspercentages:	
Inventaris	20 %

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Gereed product en handelsgoederen		
Voorraad winkel	<u>20.540</u>	<u>24.116</u>

Vorderingen

Handelsdebiteuren

Debiteuren	<u>1.395</u>	<u>7.939</u>
------------	--------------	--------------

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

3.5 Toelichting op de balans

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	46.915	31.585
Premies pensioen	1.349	853
	<u>48.264</u>	<u>32.438</u>
	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<i>Omzetbelasting</i>		
Omzetbelasting laatste periode	21.718	-1.556
Omzetbelasting suppletie boekjaar	2.147	11.747
Omzetbelasting suppletie voorgaande jaren	23.050	21.394
	<u>46.915</u>	<u>31.585</u>
<i>Premies pensioen</i>		
Vooruitbetaalde pensioenpremie	<u>1.349</u>	<u>853</u>
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	<u>3.830</u>	<u>2.218</u>
Liquide middelen		
Rabobank spaarrekening	18.024	57.017
Rabobank spaarrekening	57.017	18.024
Rabobank betaalrekening	20.191	94.724
	<u>95.232</u>	<u>169.765</u>

3.5 Toelichting op de balans

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

	2023	2022
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	50.029	50.029
Uit voorstel resultaatbestemming	-40.332	-
Stand per 31 december	<u>9.697</u>	<u>50.029</u>

Bestemmingsreserve personeel

Stand per 1 januari	15.763	10.000
Uit voorstel resultaatbestemming	-	5.763
Stand per 31 december	<u>15.763</u>	<u>15.763</u>

Deze bestemmingsreserve heeft onder andere als doel om een buffer op te bouwen om ziektekosten van personeel op te vangen die niet door de ziekteverzuimverzekering worden afgedekt.

In december 2023 is de directeur van de stichting langdurig arbeidsongeschikt geraakt. De hierdoor ontstane financiële schade is mogelijk verhaalbaar op een derde partij. In afwachting van uitsluitsel hierover is ervoor gekozen de bestemmingsreserve personeel in het verslagjaar niet te laten muteren.

Bestemmingsreserve modernisering tentoonstelling

Stand per 1 januari	50.000	40.000
Uit voorstel resultaatbestemming	-9.000	10.000
	<u>41.000</u>	<u>50.000</u>

Voor de modernisering van de vaste tentoonstelling wordt een plan opgesteld en uitgevoerd met als doel om de presentatie van de tentoonstelling beter te laten aansluiten bij een jonger publiek.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Handelscrediteuren		
Crediteuren	<u>94.333</u>	<u>72.364</u>

3.5 Toelichting op de balans

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overlopende passiva		
Nog te besteden subsidiegelden	-	30.500
Reservering vakantiegeld	4.418	3.622
Administratie- en accountantskosten	7.850	15.850
Te betalen NOW-bijdrage	-	6.594
	<u>12.268</u>	<u>56.566</u>

Belangrijke financiële rechten

Toezegging subsidie 2023

De gemeente Hilversum heeft in 2023, voor het boekjaar 2024, een subsidie toegekend van € 266.829,-

.

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

Op 1 januari 2018 is een huurovereenkomst met de gemeente Hilversum aangegaan voor de looptijd van vijf jaar, derhalve tot 31 december 2022, waarna hij stilzwijgend met 5 jaren is verlengd tot 31 december 2027. De huursom bedroeg in het verslagjaar € 26.041, en wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de stijging van het CPI.

3.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2023	2022
	€	€
Baten		
Ontvangen basissubsidie Gemeente Hilversum	251.725	182.043
Ontvangen programmasubsidie Gemeente Hilversum	16.335	38.155
Ontvangen subsidie Corona herstelagenda Cultuur	-	62.000
Ontvangen subsidie Carillon	-	3.365
Omzet horeca	75	188
Omzet rondleidingen en tentoonstellingen	38.780	30.886
Omzet winkel	7.671	8.059
Overige baten	803	22.054
	<u>315.389</u>	<u>346.750</u>

De ontvangen basissubsidie van de gemeente Hilversum is structureel van aard, de vaststelling van de subsidie 2023 zal na afronding en indiening van de jaarrekening plaatsvinden.

Inkoopwaarde van de baten

Inkoop winkel	5.749	6.498
Inkoop overig	1.035	2.014
	<u>6.784</u>	<u>8.512</u>

Lonen en salarissen

Brutolonen en salarissen	95.344	67.622
Vakantietoeslag	7.446	5.853
	<u>102.790</u>	<u>73.475</u>

Sociale lasten

Sociale lasten uitvoeringsinstanties	<u>16.013</u>	<u>11.159</u>
--------------------------------------	---------------	---------------

Pensioenlasten

Pensioenpremie personeel	<u>10.097</u>	<u>5.074</u>
--------------------------	---------------	--------------

Afschrijvingen materiële vaste activa

Inventaris	<u>4.446</u>	<u>4.783</u>
------------	--------------	--------------

3.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2023	2022
	€	€
Overige personeelskosten		
Reiskostenvergoeding	521	597
Overige kostenvergoedingen	-	1.890
Kantinekosten	2.283	4.219
Overige personeelskosten	302	980
	<u>3.106</u>	<u>7.686</u>
Huisvestingskosten		
Huur onroerend goed	65.151	55.913
Onderhoud onroerend goed	811	544
	<u>65.962</u>	<u>56.457</u>
Productiekosten		
Projectkosten	104.188	91.392
Honorarium produktieleiding	-	504
Vrijwilligersvergoeding	16.360	10.204
Honorarium rondleiders	18.592	15.728
	<u>139.140</u>	<u>117.828</u>
Mutatie reservering nog te besteden programmasubsidies 2022	-19.000	19.000
Mutatie reservering nog te besteden exploitatiesubsidies	-11.500	-2.617
	<u>108.640</u>	<u>134.211</u>
Verkoopkosten		
PR en communicatiekosten	22.553	5.382
Internetkosten	496	477
Representatiekosten	3.506	1.405
Relatiegeschenken	464	59
Drukwerk	1.257	3.227
Kosten betaalautomaat	33	-
	<u>28.309</u>	<u>10.550</u>
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	406	194
Telecommunicatie	368	332
Kosten automatisering	3.108	2.321
Contributies en abonnementen	61	38
Overige kantoorkosten	291	337
	<u>4.234</u>	<u>3.222</u>

3.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2023	2022
	€	€
Algemene kosten		
Administratie- en accountantskosten	10.758	12.681
Advieskosten	475	312
Zakelijke verzekeringen	1.491	1.597
	<u>12.724</u>	<u>14.590</u>

Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Bankkosten en provisie	1.616	985
Rentelast fiscus	-	283
	<u>1.616</u>	<u>1.268</u>

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2023 waren gemiddeld 1,6 werknemers in dienst op basis van een fulltime dienstverband. In het jaar 2022 waren dit 1,3 werknemers.

4. OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van
Stichting Dudok Architectuur Centrum

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Dudok Architectuur Centrum te Hilversum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Dudok Architectuur Centrum op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Dudok Architectuur Centrum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven' is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 'Kleine organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate naar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard,

timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hilversum, 14 november 2024

De Jager Accountants

Drs. W. de Jager RA

5. BIJLAGEN

Begroting en realisatie 2023

	Begroting 2023		Realisatie 2023		Verschil	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Subsidie gemeente Hilversum		265.500		268.060		2.560
Subsidie Stichting Stadsfonds Hilversum (1)		12.500		-		-12.500
Subsidie divers (1)		10.000		-		-10.000
Omzet rondleidingen (2)		26.000		38.780		12.780
Omzet winkel (2)		22.000		7.671		-14.329
Omzet overig		p.m.		803		803
Omzet horeca		p.m.		75		75
Omzet lezingen en cursussen		p.m.		-		-
		<u>336.000</u>		<u>315.389</u>		<u>-20.611</u>
Inkoopwaarde van de omzet		p.m.		6.784		6.784
Netto baten		336.000		308.605		-27.395
Lonen en salarissen (3)	113.022		128.900		15.878	
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.000		4.446		446	
Overige personeelskosten	2.400		3.106		706	
Huisvestingskosten	69.000		65.962		-3.038	
Productiekosten (4)	114.375		108.640		-5.735	
Verkoopkosten	27.520		28.309		789	
Kantoorkosten	5.000		4.234		-766	
Algemene kosten (5)	5.600		12.724		7.124	
Som der lasten		340.917		356.321		15.404
Saldo baten en lasten		-4.917		-47.716		-42.799
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		p.m.		-		-
Rentelasten en soortgelijke kosten		p.m.		-1.616		-1.268
Som der financiële baten en lasten		-		-1.616		-1.268
Resultaat		-4.917		-49.332		-44.067
Saldo inkomsten en uitgaven		-4.917		-49.332		-44.067
Inzet eigen middelen/exploitatie volgend jaar		-		-		-
Resultaat		-4.917		-49.332		-44.067

Toelichting:

- (1) De begrote subsidiebijdragen zijn niet gerealiseerd in 2023.
- (2) De in 2023 gerealiseerde omzet uit rondleidingen en winkel ligt per saldo in lijn met de begroting.
- (3) Met de niet begrote uitbreiding van de personeelsformatie met 0,3 FTE in 2023 zijn de werkelijke personeelskosten hoger dan begroot.
- (4) Als gevolg van het doorschuiven van een drietal projecten naar het jaar 2023 zijn de daarvoor ultimo 2022 gereserveerde subsidiegelden in 2023 gemuteerd.
- (5) De algemene kosten vallen hoger uit dan begroot; deels door te laag begrote accountants- en administratiekosten en deels door niet voorziene advieskosten.

Afrekening projecten waarvoor een programmasubsidie is ontvangen

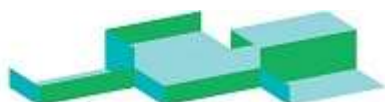
Projectnaam	Symposium /	Sprekende	Open monu-	Open35	TOTAAL
	Future Lab	gevels	mentendag		
	€	€	€	€	€
In 2023 ontvangen subsidie	-	-	-	16.335	16.335
Uit 2022 doorgeschoven subsidie (*)	10.960	3.162	4.878	-	19.000
Totaal te besteden subsidies	<u>10.960</u>	<u>3.162</u>	<u>4.878</u>	<u>16.335</u>	<u>35.335</u>
Personele projectkosten	10.302	0	1.412	5.175	16.889
Materiële projectkosten	658	36.449	12.700	9.015	58.822
Toegerekende overheadkosten (**)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2.911</u>	<u>2.911</u>
Totaal van de projectkosten	10.960	36.449	14.112	17.101	78.622
Projectresultaat verslagjaar	<u>0</u>	<u>-33.287</u>	<u>-9.234</u>	<u>-766</u>	<u>-62.287</u>

(*) De uitvoering van een deel van de projecten waarvoor in 2022 een programmasubsidie is ontvangen, is doorgeschoven naar 2023. Met deze projecten was een programmasubsidie van € 19.000 gemoeid. De in 2023 aangewende subsidiebedragen zijn in de jaarrekening 2023 in mindering gebracht op de balanspositie "nog te besteden subsidiegelden".

(**) De toegerekende overheadkosten betreffen het relatieve aandeel (op basis van de baten) van de projecten in de totale organisatielasten, verminderd met de produktiekosten, van de stichting over het jaar 2023.

Jaarverslag en Bestuursverslag 2023 Dudok Architectuur Centrum

november 2024

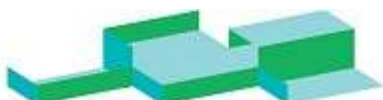
Voorwoord van de Voorzitter

In dit jaarverslag vindt u een overzicht van activiteiten die het Dudok Architectuur Centrum (DAC) in 2023 organiseerde. Wie jaarverslagen van de afgelopen jaren leest, merkt dat het DAC voortdurend op zoek is naar actualisering en kritisch beziet wat behoud en ontwikkeling van ruimtelijk erfgoed en architectuur met het oog op brede participatie betekent. Doel van het architectuurcentrum is tenslotte 'De wereld een beetje mooier maken' zoals Dudok treffend verwoordde, voor iedereen. Zo werkt het DAC onder de bezielende leiding van directeur en operationeel manager, met heel veel toegewijde vrijwilligers - publieksbegeleiders en gastvrouwen - professionele gidsen en interim krachten, maar ook in samenwerking met organisaties in het culturele, maatschappelijke en educatieve netwerk van Hilversum en het Gooi. Directeur Luuc Jonker is een creatieve verbinder pur sang. Het is inspirerend om hem als bestuur terzijde te staan.

Hoe hecht en oprecht de onderlinge band binnen en met het DAC is, bleek met name in december 2023 na het gruwelijke ongeluk dat Luuc Jonker en zijn gezin trof. Woorden en gebaren van gedeeld verdriet, onmacht en troost – in het condoleanceboek 'Woorden voor Luuc' - of anderszins, oarmden ons en gaven moed en kracht om wat hij begonnen was af te maken en door te gaan met onze missie. Zo opende in januari 2024 het DAC ondanks alle verdriet, maar met overtuiging de tentoonstelling 'Inspired by Dudok' van Joke Reichardt en Peter Veenendaal waarbij ook hun gelijknamige publicatie verscheen. Indrukwekkend en hartverwarmend was de eensgezindheid van vrijwilligers en medewerkers van het DAC om deze jaaropening te laten slagen. Dank dat zovelen uit het Hilversumse en Gooise cultuurnetwerk, gemeentebestuur, ambtenaren, vakgenoten en inwoners uit gemeente en regio ons steunden. In dit voorwoord roemt het bestuur met name de inzet en betrokkenheid van operationeel manager Philippine Mochel.

In 2023 kwam het bestuur in acht reguliere bestuursvergaderingen bijeen ter advisering van de directeur. Veel aandacht was er voor het nieuwe vierjarenplan. Het ondersteunde de directie, ook in representatie in diverse netwerken. In november 2023 nam Dorien Fröling afscheid vanwege haar verhuizing naar het hoge Noorden; vanaf het begin in 2016 was zij lid van het bestuur. We zijn haar zeer erkentelijk voor haar professionele bijdragen en vrolijke warmte. Desgevraagd stemde zij in met benoeming in de raad van advies/programmaraad, waarin naast twee zittende bestuursleden ook voormalig DAC- directeur Indira van 't Klooster en oud-directeur van AIR (architectuurcentrum Rotterdam) Patrick van der Klooster zitting hebben. Het spreekt voor zich dat we, zodra dat mogelijk was, contact hadden met Luuc Jonker en zijn vrouw. Woorden, muziek en beelden van het afscheid van hun dochters Cécile en Livia in Gooiland staan in ons geheugen gegrift. We hopen zeer dat Luuc als directeur kan terugkeren. Hij is een bezielende kracht. Dit jaarverslag over 2023 geeft daar inzicht in.

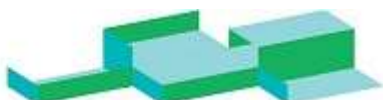
Inleidend

Het Dudok Architectuur Centrum (DAC) is in huidige vorm sinds 2016 actief als kenniscentrum op het gebied van erfgoed, architectuur, stedenbouw en landschap en heeft sindsdien een heldere positie in het Hilversumse cultuur- en cultuurhistorisch aanbod verworven. Vertrekkende vanuit het gedachtengoed van W.M. Dudok verzorgt het Architectuurcentrum **rondleidingen** door het Raadhuis, architectuurwandelingen, fietstochten en **excursies** langs architectuur van Dudok en andere architecten die Hilversum uniek maakt. In **Stadsgesprekken** praten we met een brede groep belangstellenden, betrokkenen en deskundigen over actuele onderwerpen. In **grote publieksmanifestaties** zoals de Dag van de Architectuur, Open035 en Open Monumentendag brengen we de waarde van cultuurhistorisch erfgoed en van recente architectuur onder de aandacht van brede groepen belangstellenden. Ook organiseert het DAC minimaal twee **tentoonstellingen** per jaar. Sinds 2018 ontwikkelt DAC ook **programma's op maat** die bijdragen aan de profilering van Hilversum als architectuur- en tuin- en mediastad. Tot slot ontwikkelen we samen met basisscholen en middelbare scholen **educatieve programma's** over diverse onderwerpen in relatie tot architectuur, leefomgeving en bouwen in verleden en met het oog op de toekomst.

Algemene doelstellingen

Het DAC heeft, vertrekkende vanuit het unieke erfgoed, het landschap, de stedenbouw en de architectuur in Hilversum een gevarieerd programma opgezet dat verschillende doelgroepen, in verschillende intensiteiten en op verschillende schaalniveaus bedient. Het doel is in de eerste plaats om bewoners, ondernemers, politici, beleidsmakers, ontwerpers, en alle anderen die een relatie hebben met Hilversum kennis te laten maken met het rijke ruimtelijke erfgoed, en hen te betrekken bij het architectuurdebat rondom het versterken van Hilversum als aangename woon- en werkstad. Daarnaast is het doel een breder publiek kennis te laten maken met Hilversum als architectuur-, tuin- en mediastad. In de uitvoering van dat programma zoeken we samenwerking met zoveel mogelijk culturele collega-instellingen en andere organisaties in de regio. De programma's van het DAC spelen zich af op meerdere schaalniveaus en voor verschillende doelgroepen, waar dat meerwaarde heeft in samenwerking met andere partijen. Kennis en inzicht in de geschiedenis van de openbare ruimte van stad en landschap draagt bij aan je thuis- en verbonden voelen in en met de stad.

Thema 2023

Van ambitie naar gezamenlijke visie voor omgevingskwaliteit

Als Architectuurcentrum zien we kansen om van deze rijke ruimtelijke historie te leren en deze te vertalen naar het heden en opgaven voor de toekomst.

Veranderend stadslandschap

Herkenbare eigenschappen en thema's die bij een tuinstad horen staan onder druk door demografische ontwikkelingen, klimaatverandering en energietransitie. In de gebouwde omgeving zijn ingrepen zoals verdichting, hoogbouw, wateropvang en vergroening nodig. Doel blijft een kwalitatief hoogstaande verduurzaming van de leefomgeving!

Grensverleggende architectuur en stedenbouw

Maar wat is de definitie van goede omgevingskwaliteit. Wat zijn de kaders en uitgangspunten bij het bepalen van de kwaliteit van de leefomgeving, waartoe ook het ruimtelijke erfgoed behoort, waarbij het verleden nadrukkelijk in relatie tot de toekomst, op korte en langere termijn, van waarde kan zijn.

Vernieuwende media

Media waren en zijn onlosmakelijk verbonden met het DNA van Hilversum, maar ook deze verbinding is aan verandering onderhevig. Verspreiding over de stad en versnippering door verzuiling hebben plaatsgemaakt voor nieuwe vormen, vaak geconcentreerd in het mediapark, maar niet meer exclusief van bovenaf, want ook uit de samenleving zelf.

Overige doelstellingen

- Samenwerking vergroten tussen diverse culturele en erfgoedinstellingen.
- Cultuurparticipatie voor en door Hilversummers in relatie tot architectuur en stedenbouw.
- Cultuureducatie als middel om jongeren te betrekken bij cultuur, architectuur en stedenbouw.

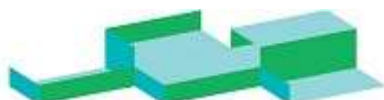
Netwerk en verbinding

Cultuurnetwerk

De directeur van het DAC is in 2023 toegetreden tot het bestuur a.i. van het cultuurnetwerk Hilversum.

Hilversum 100

In 2023 is het DAC een intensieve samenwerking aangegaan met Hilversum100 met focus op educatie en het betrekken van jongeren. Resultaat was het 'Toekomst lab' Hilversum.

Omgevingseducatie

In samenwerking met Stichting Omgevingseducatie is voor scholen en jongeren een aantal activiteiten rondom het thema architectuur en stedenbouw ontwikkeld. Daarnaast is intensief samengewerkt in 'het Toekomst lab'. Voorzitter bestuur is toegetreden tot de adviesraad van OGVE.

Hilversumse Architectuurprijs

De samenwerking met de Hilversumse Architectuurprijs is in 2023 verder geïntensiveerd; voortaan organiseren de HAP en het DAC gezamenlijk de selectie van de genomineerden, tentoonstelling van de projecten en de uitreiking van de prijs. Nagedacht wordt over het gezamenlijk organiseren van debatten.

Erfgoedfestival

Het DAC droeg op 26 mei met architectuurwandelingen bij aan de feestelijkheden t.g.v. de uitreiking van de Prins Bernard Cultuurfondsprijs aan Laura Grijns en nam op 10 oktober in Singer Laren met plezier en instemming het rapport 'meerwaarde cultuur' in ontvangst.

Kwantitatief bereik bezoekers in het DAC

Rondleidingen en excursies

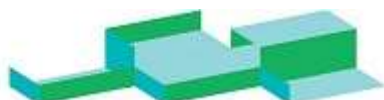
Ook 2023 laat een gestage groei zien in het aantal bezoekers van het DAC. Met name het aantal maatwerkrondeleidingen laat een positieve ontwikkeling zien. We hebben gemerkt dat thematische rondleidingen, zoals de snertrondeleiding en de lichtrondeleidingen veel belangstelling genereren. Op verzoek van de gemeente verzorgde het DAC rondleidingen voor haar gasten, maar ook thema-excursies over historie en transformatie van gebied 1221.

Bezoekersaantallen

Dudok Architectuur Centrum	va 25 jan 2022	2023												totaal	
		januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	OMD	oktober	november		december
Totaal DAC reg. rondl., expo en andere activ.	11630	281	166	275	527	171	393	230	346	410	8350	245	158	169	11721
Rondleidingen op maat	2771	152	170	352	269	387	387	367	10	253		286	541	72	3246
Totaal DAC	14401	433	336	627	796	558	780	597	356	663	8350	531	699	241	14967

Scholen en universiteiten

Dit jaar kwamen er veel groepen scholieren uit de regio, bijvoorbeeld van ROCMBO, IMC Weekendschool, Violenschool, Vondelschool, Montessorischool, Lorenschool, Aloysiuscollege, Erfgooierscollege Huizen, Avonturijn, Gooise Praktijkschool, Roland Holst, TU Delft, HSV, de Wegwijzer. In totaal waren dit ca. 600 leerlingen. Daarnaast kwam dit jaar ook een aantal grote groepen internationale studenten naar Hilversum waarvoor het DAC rondleidingen in het Engels en Duits door het Raadhuis, maar ook fietstochten door de stad

verzorgde: architectuurstudenten uit Zwitserland (ca 150), universiteit Nottingham (80), Oldenburg (20) en uit Italië (60).

Evenementen, projecten en tentoonstellingen

Actualisering vaste tentoonstelling

Voor 2024 staat een forse aanpassing en actualisering van de tentoonstelling op het programma. Een transformatie van twee- naar meer driedimensionaal en ook aansprekend voor een jongere doelgroep. Meer doen en beleven en participeren met inzet van audio/video en augmented reality.

Transformatie van de tentoonstellingsruimte geïnspireerd op Hilversum, Dudok en architectuur.

In 2023 is een project opgestart in samenwerking met XPEX om de mogelijkheden te onderzoeken en te komen tot een plan van aanpak. Er is gekeken naar uitbreiding van de tentoonstellings- en presentatieruimte in het raadhuis. Daarnaast wordt de mogelijkheid voor financiering vanuit fondsen en sponsoring uitgewerkt.

Tentoonstelling

Wonen werken en ontmoeten

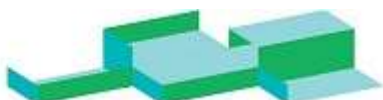
In samenwerking met het Genootschap Architectura et Amicitia (AetA) is in het DAC de tentoonstelling Wonen, Werken en Ontmoeten geopend. De uitgangspunten van wonen, werken en ontmoeten zijn het afgelopen decennium door demografische, klimatologische, economische en technologische ontwikkelingen, ingrijpend veranderd. De Corona pandemie heeft dit proces in een stroomversnelling gebracht. De tentoonstelling stelde het wonen, werken en ontmoeten in een nieuw daglicht én prikkelde de vraag hoe de ervaringen van de afgelopen jaren ons huis en leefomgeving zullen beïnvloeden.

Nominaties Hilversumse Architectuur Prijs

In maart zijn in het Dudok Architectuur Centrum de nominaties voor de Hilversumse Architectuur Prijs onthuld. In totaal zijn 10 projecten in Hilversum geselecteerd en tentoongesteld. Het DAC ondersteunde de HAP in de zoektocht naar juryleden en secretaris. De projecten waren divers in functie en architectonische vormgeving en vielen opvallend goed samen met de bovenstaande tentoonstelling en de thema's wonen, werken en ontmoeten. Aan de hand van tien presentaties lichtten de ontwerpers toe hoe hun werk is ontstaan en welke visie zij voor ogen hadden. Voor het publiek bood het DAC de gelegenheid om nader kennis te maken met de nominaties door de ontwerpen ten toon te stellen.

Vorbereiding tentoonstelling 'Inspired by Dudok' en vaste expositie

In 2023 is vooral veel tijd besteed aan de nieuwe inrichting van de tentoonstellingsruimte met materialen die hergebruikt kunnen worden en een meer moderne en professionele uitstraling hebben. Ook is onderzoek gedaan naar mogelijkheden om de vaste presentatie te actualiseren en uit te breiden. Het DAC ondersteunde het onderzoek van Joke Reichardt en Peter Veenendaal ten behoeve van hun publicatie 'Inspired by Dudok' en de gelijknamige

tentoonstelling 'Inspired by Dudok' die in januari 2024 opende. De tentoonstelling en het boek geven een wereldwijd overzicht van bouwwerken die geïnspireerd zijn op het werk van Dudok.

Dudok by Night

Fototentoonstelling in het DAC en de raadhuisgang die een ander licht liet schijnen op het werk van Dudok. Foto's gemaakt in het donker of bij kunstlicht gaven een totaal andere kijk op de monumentale bouwwerken.

Stadsgesprekken

Stadsgesprek Omgevingsvisie

In samenwerking met de Gemeente Hilversum, team Omgevingsvisie heeft het DAC met een deskundigenpanel geparticipeerd in de organisatie en uitvoering van het stadsgesprek Omgevingsvisie.

De jeugd aan zet 2.0 thema; spelen, bewegen en ontmoeten

Net als in 2022 zijn klassen van het A. Roland Holstcollege aan de slag gegaan met relevante plekken in Hilversum. Dit keer vanuit het thema Spelen, Bewegen en Ontmoeten. Wat zijn de uitgangspunten voor architectuur en stedenbouw anno nu en wat maakt een plek relevant en aantrekkelijk voor jeugd en wat is nodig op plekken in Hilversum om elkaar te ontmoeten. Resultaat zijn 10 maquettes van actuele plekken in de stad die zijn gepresenteerd aan een panel van deskundigen. Het daar opvolgende debat onderstreepte de betrokkenheid van jongeren bij kwaliteit en duurzaamheid van hun leefomgeving!

Dag van 1221

Het DAC heeft tijdens de dag van 1221 in broedplaats "Vonk in de wijk" twee keer een safari door de wijk georganiseerd waarin sporen van het industriële verleden zijn belicht en inzicht is gegeven in gerealiseerde en aanstaande transformaties. Ook is op zoek gegaan naar verhalen van bewoners in de wijk.

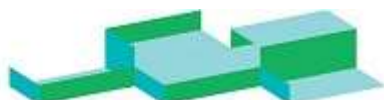
Waardebloem

In samenwerking met de gemeente Hilversum en de TU Delft heeft het DAC een inspiratiesessie georganiseerd voor medewerkers en beleidsmakers van de gemeente. Vertrekpunt was het 'Waardebloem model', ontwikkeld door Mo Smit en Els Leclercq, verbonden aan de TU Delft. De 'waardebloem' is een wetenschappelijk model dat ingezet kan worden om burgerparticipatie te duiden, aan te jagen en initiatieven op waarden uit te bouwen. Ook brengt het knelpunten in het proces van participatie in beeld.

Educatie

Inspiratiesessie Architectuur en Stedenbouw voor Docenten.

Sessie voor docenten geschiedenis en aardrijkskunde van VO scholen in het Gooi. Handvatten werden gegeven voor de invulling van lessen over geologie, stedenbouw en ontwikkeling van het Gooi.

Comeniuscollege

Inspiratiesessie voor en vanuit het vak aardrijkskunde.

A. Roland Holst College

Lesreeks over de relatie tussen industriële revolutie en de evolutie van stedenbouw en architectuur in Hilversum. Wat herken je nog in de stad, wat was de oorspronkelijke functie en hoe hebben plekken zich ontwikkeld.

Taalschool IMC Weekendschool

Van ontwerp naar realisatie: ontwerp een vogelhuisje, maak een maquette en timmer een huisje van hout.

Hilversum voor beginners

In samenwerking met Senver organiseerde het DAC bijeenkomsten voor nieuwkomers in de gemeente om hun kennis over Hilversum te actualiseren. Middels het format van 'De Slimste Mens' kregen nieuwe bewoners op speelse wijze inzicht in het ruimtelijk erfgoed (architectuur en stedenbouw) van de gemeente en werden zij getoetst op hun parate kennis. Ook in de Unie heeft het DAC deze versie van 'de slimste mens' opgevoerd.

Dag van de architectuur

Het thema van de Dag van de Architectuur 2023 was 'toegankelijkheid'. Het DAC stond met lezingen en locatie-bezoeken stil bij de toegankelijkheid van gebouwen van het Nieuwe Bouwen in Hilversum.

In samenwerking met Hilversum Marketing is een 'instameet' georganiseerd met een aantal architectuurfotografen, succesvol op Instagram.

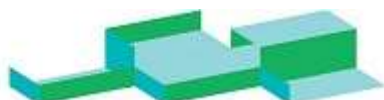
Het DAC heeft ondersteuning geboden bij de organisatie van een aantal landelijke bijeenkomsten van het COLA (Centraal Overleg Landelijke Architectuurcentra).

Coronaherstelgelden en Festival Open035

In samenwerking met Young Hilversummers zijn tijdens de tweede editie van Open035 vijf wijk safari's gereden op scooters. In de raadzaal werden de deelnemers verrast met dans en spoken word. Vervolgens ging de groep op pad, achterop de scooter. Oud en jong vertelden elkaar verhalen en deelden herinneringen op voor hen relevante plekken. Een voorbeeld van erfgoedparticipatie! Voorbeelden: de oude haven als hangplek, de Gijsbrecht van Amstel voor snack en boodschap, het speelplein Neuweg voor sport en spel. Afsluitend was er een bezoek en rondleiding door de Al-Amal moskee.

Open monumentendagen: Levend Erfgoed

Ook dit jaar organiseerde het DAC in opdracht van de gemeentelijke afdeling Erfgoed en dankzij de inzet van haar vrijwilligers de Open Monumentendagen en ook dit jaar hebben ruim 35 monumenteigenaren hun deuren opengesteld en medewerking verleend. Passend bij het thema 'Levend Erfgoed' is net als bij vorige edities gezocht naar de verhalen achter de monumenten en zijn, door middel van een aantal bijzondere specials, deze verhalen verteld en in beeld gebracht of anderszins getoond. Een fors aantal

tentoonstellingen o.a. in samenwerking met Art Hilversum, maar ook muzikale optredens in samenwerking met klassiek festival Wonderfeel, fietstochten, o.a. in samenwerking met de Historische kring Albertus Perk en een speciale 'Seppo' tocht voor jongeren met foto- en video-opdrachten. Ook was er aandacht (lezing en fietstocht) voor Indisch erfgoed en voor post65 architectuur en stedenbouw. Resultaat ruim 8.300 bezoekers over het hele weekend.

Sprekende gevels Open Monumentendagen

Na het succes van de projectie van het verhaal van Hilversum op het Raadhuis in 2022 is de creatieve denktank 'sprekende gevels' aan de slag gegaan voor en met drie locaties in Hilversum. Met ballet, muziek, verhalen en lichtkunst zijn 'multimediaal' – laagdrempelig en tot de verbeelding sprekend - verhalen van plekken verteld. Een hoorspel via koptelefoons en lichtprojecties op de bomen van stadstuin De Hof. Het verhaal van de Oude Haven en erfgooiers door Eric Borrias verteld vanaf Dudoks Zand- en Zoutbunker en indrukwekkend feeërieke lichtkunst van Tamar Frank met tot de verbeelding sprekend ballet over afscheid op de Noorderbegraafplaats.

Toekomst lab/symposium

Inspirerend symposium voor jongeren om hen bewust te maken van en te betrekken bij hun stad rondom thema's als circulaire economie, stedenbouw, wonen, werken en ontmoeten. Op 23 november stond het raadhuis op z'n kop met een middag vol inspiratie waarbij leerlingen, docenten, de gemeente en professionals aan het woord kwamen. Een programma vol interessante korte workshops, lezingen en optredens waaraan iedereen kon deelnemen. Deze workshops en lezingen werden gegeven door verschillende professionals, kunstenaars en wetenschappers. We gingen in op biobased bouwen, mobiliteit en veiligheid, erfgoedwaarden in beeld en toekomst, stadsontwikkeling en klimaatverandering.

Organisatie en bedrijfsvoering

Het bestuur en de directie zijn ingeschreven in het UBO-register. Het bestuur is een selectieprocedure gestart voor een nieuw bestuurslid. Hiervoor is een basisprofiel opgesteld als vertrekpunt.

Personele samenstelling organisatie en bestuur

Dudok Architectuur Centrum (1,6 fte)

Luuc Jonker (Directeur)

Philippine Mochel (Operationeel manager)

Bestuursleden

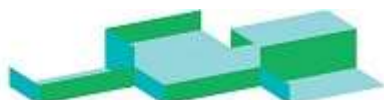
Irmgard van Koningsbruggen (Voorzitter)

Remko Veenstra (Secretaris)

Dennis Duchhart (Penningmeester)

Dorien Fröling (Algemeen bestuurslid tot 1-10-2023)

Kim van Kampen (Algemeen bestuurslid)

Programmacommissie/Raad van advies

Patrick van der Klooster
Indira van het Klooster
Irmgard van Koningsbruggen
Remko Veenstra

Daarbij wordt het DAC ondersteund door 20 gidsen, 17 publieksbegeleiders, en een administratief medewerkster.

Financiële toelichting

Basis- en programmasubsidie

In 2023 is een bedrag van € 251.725,- aan basissubsidie beschikbaar aan het DAC. In 2023 is gekozen voor een hoger bedrag aan basissubsidie en een aanpassing van de programmagelden. Dit om de continuïteit van meer reguliere activiteiten georganiseerd door het centrum te borgen.

Resultaatbestemming reservering 'modernisering tentoonstelling'

De samenwerking met bureau XPEX heeft geleid tot onderzoek en schrijven van een plan van aanpak voor de actualisering en modernisering van de vaste tentoonstelling van het DAC. Deze kosten zijn gedragen door een onttrekking uit de daarvoor in 2022 gevormde reserve. De huidige vaste tentoonstelling in het DAC is in 2015 opgeleverd. Vanuit onze ambitie om ook andere doelgroepen (diversiteit; inclusiviteit) te bereiken is een modernisering van de vaste tentoonstelling zeer gewenst.

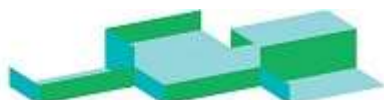
Om te komen tot een actuele en passende renovatie is gekozen om deze in twee fases uit te voeren. In 2023 is in samenwerking met XPEX, een voorstel voor concept en een plan van aanpak gemaakt op basis van diverse werksessies met twee gidsen, twee publieksbegeleiders, de directeur en operationeel manager. Dit mede ten behoeve van een bid-boek om beoogde externe financiers te benaderen.

Personeelskosten

Het bestuur heeft besloten om de salarissen van beide vaste medewerkers, maar ook de vergoeding aan freelance gidsen jaarlijks in lijn met het door het CBS geadviseerde inflatiepercentage aan te passen. Dit is in 2023 voor de eerste maal geëffectueerd. Ook is het aantal FTE toegenomen met 0,4.

Resultaat

Het jaar 2023 laat een fors negatief resultaat zien. Dit wordt voornamelijk verklaard door een afname van de subsidiebatens, de hiervoor genoemde stijging van de personeelskosten, een toename van de verkoopkosten (PR en communicatie) en de stijging van huisvestingskosten. De lagere subsidiebatens zijn grotendeels gecompenseerd door lagere exploitatiekosten. Het negatieve resultaat is deels ten laste van de bestemmingsreserve modernisering gebracht en voor het overgrote deel ten laste van de algemene reserve, die positief bleef.

Samenvattende begroting 2024

Begroting 2024

	Begroting 2024	
	€	€
Baten		
Basissubsidie gemeente Hilversum	266.829	
Subsidie Stichting Stadsfonds Hilversum	78.000	
Programmasubsidie gemeente Hilversum	25.000	
Subsidie divers	72.624	
<i>Totaal subsidies</i>		442.453
Publieksinkomsten	40.000	
Omzet winkel	8.000	
Correctie huisvestingskosten	11.592	
Overige baten	25.520	
<i>Totaal overige baten</i>		85.112
TOTAAL BATEN		527.565
Lasten		
<i>Totaal personeelslasten</i>		140.701
<i>Totaal materiële lasten</i>		414.144
TOTAAL LASTEN		554.845
SALDO BATEN MINUS LASTEN		-27.280
Bestemming resultaat		
Onttrekking aan activiteitenreserve		-27.280
Bestemd resultaat		-27.280

